

det, som bemyndiger den til at indlede de nødvendige forhandlinger.

Disse forhandlinger føres af Kommissionen inden for rammerne af direktiver, som Rådet kan meddele den, og i samråd med et særligt udvalg, der er udpeget af Rådet til at bistå den i dette arbejde.

De relevante bestemmelser i artikel 228 finder anvendelse.«

Artikel 113 giver EF hjemmel til at indgå traktater, jf. nærmere Claus Gulmann og Karsten HagelSørensen, a.st., side 228 ff.

EFs kompetence til traktatindgåelse efter artikel 113 er en enekompetence, jf. f.eks. EF-Domstolens udtalelse 1/94, WTO, Sml. 1994.I, side 5267. Medlemsstaterne har således ikke længere kompetence på dette område.

Ved Amsterdam-Traktaten indsættes følgende bestemmelse som artikel 113, stk. 5:

»5. Rådet kan med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet udvide anvendelsen af stk. 1-4 til også at omfatte internationale forhandlinger og aftaler vedrørende tjenesteydelser og intellektuelle ejendomsrettigheder, for så vidt de ikke er omfattet af disse stykker.«

b) Forholdet til grundlovens § 20.

Som anført ovenfor under pkt. 2.3.2.d) er det antaget, at EFs kompetence til at indgå aftaler med tredjelande m.v. er omfattet af grundlovens § 20, fordi der er tale om overladelse af udenrigspolitisk kompetence efter grundlovens § 19. Hertil kommer, at sådanne aftaler efter omstændighederne kan være umiddelbart anvendelige i medlemsstaterne.

En yderligere kompetence for EF til at indgå aftaler forudsætter derfor anvendelse af grundlovens § 20.

Det følger af EF-Domstolens praksis, at EF kan have kompetence til at indgå aftaler, selv om det ikke fremgår udtrykkeligt af traktaten. Domstolen har således fastslået, at EF har en sådan kompetence på alle områder, hvor EF har kompetence til at udstede regler internt, dvs. i forhold til medlemsstaterne. Det gælder, uanset om EF har udnyttet sin kompetence til intern regelfastsættelse, jf. Claus Gulmann og Karsten HagelSørensen, a.st., side 230 ff., med henvisninger til retspraksis.

Den nye bestemmelse i artikel 113, stk. 5, omfatter områder, hvor det må antages, at EF allerede

de har kompetence til at udstede regler internt og dermed også til at indgå aftaler med tredjelande, herunder navnlig i medfør af traktatens artikel 100 A og artikel 235, jf. herved for gældende rets vedkommende EF-Domstolens udtalelse 1/94, WTO, Sml. 1994.I, side 5267, og udtalelse 2/92, OECD, Sml. 1995.I, side 521.

Artikel 113, stk. 5, indebærer herefter efter Justitsministeriets opfattelse alene, at Rådet kan beslutte, at kompetencen på de områder, der er nævnt i bestemmelsen, skal henføres til artikel 113. En sådan beslutning indebærer, at der herefter er tale om en enekompetence, og at de for artikel 113 gældende procedurer finder anvendelse.

Der er derimod næppe tale om, at EF fremover kan indgå aftaler i videre omfang end efter den gældende traktat.

På denne baggrund er Justitsministeriet mest tilbøjelig til at mene, at den nye bestemmelse i artikel 113, stk. 5, ikke forudsætter anvendelse af grundlovens § 20.

3.3.7. Social- og arbejdsmarkedspolitik.

a) Ændringernes indhold.

Efter EF-Traktatens artikel 117 som affattet ved Amsterdam-Traktaten iværksætter Fællesskabet og medlemsstaterne foranstaltninger med henblik på at fremme beskæftigelsen, en forbedring af leve- og arbejdsvilkårene, en passende social beskyttelse, dialogen på arbejdsmarkedet, en udvikling af de menneskelige ressourcer og bekæmpelse af social udstødelse. Foranstaltningerne skal tage hensyn til forskellene i national praksis, særligt på overenskomstområdet, samt til nødvendigheden af at opretholde fællesskabsøkonomiens konkurrenceevne.

Bestemmelsen er i det væsentlige en sammenkrivning af artikel 1 i aftalen om social- og arbejdsmarkedspolitikken og artikel 117 i den gældende EF-traktat.

Artikel 118 indeholder efter Amsterdam-Traktaten følgende hjemmelsbestemmelse:

»1. Med henblik på at virkeliggøre de i artikel 117 fastlagte mål støtter og supplerer Fællesskabet medlemsstaternes indsats på følgende områder:

- forbedring af især arbejdsmiljøet for at beskytte arbejdstagernes sikkerhed og sundhed
- arbejdsvilkårene
- information og høring af arbejdstagerne